

Livsmiljö

Av EDDIE PERSSON

Som liten pojke gick jag runt i skogarna vid Djurgårdsplatån i Kristinehamn tillsammans med min morfar. Han gjorde sälgpipor och vattenskopor av näver och ibland räddade vi en groda som trillat ner i ett av alla de grävda skyttevärn som fanns i A9-skogen på den tiden. Det var då jag blev fascinerad av naturen, alltifrån linnéans späda stjälk till den arga älgkons bakåtfällda öron.

I de övre tonåren glömde jag bort denna del av livet. Jag ville börja jobba och tjäna pengar, vara ute i svängen och känna mig populär. Det gick väl sådär. Efter ett antal år i den världen skolade jag om mig för att få jobba med de saker som jag ansåg var viktiga här i livet. Jag läste till biolog. Som biolog är det svårt att få arbete såvida man inte läser till ”vit biolog”. Då får man jobb på AstraZeneca, utvecklar nya mediciner och tjänar i bästa fall stora pengar. Jag läste till ”grön biolog” och då får man inte jobb alls. På universitetet i Göteborg brukade vi skoja och säga att ”när de gröna forskarna har julfest på universitetet så sitter de i en skolsal, medan AstraZeneca hyr hela Liseberg”. För att få komma ut i arbetslivet och ”smygjobba” med naturfrågor kompletterade jag min utbildning, så jag också kunde anställas som miljö- och hälsoskyddsinspektör.

Som miljö- och hälsoskyddsinspektör arbetar man med grundläggande frågor som är förutsättningar för ett gott liv för människor, djur och växter, även om man inte tänker på det under en arbetsdag på kontoret. Utan dessa grundförutsättningar är de flesta andra frågor mer eller mindre oväsentliga.

Kristinehamns kommun är en plats på jorden som har en viss begränsad yta. Denna består av skogar, åkermark, stadsmiljöer och vatten. På denna yta lever människor, växter och djur. De utgör kommunens innevånare. Allt detta tillsammans bildar vår livsmiljö.

Den mänskliga livsstilen innebär en inverkan på denna livsmiljö. Nästan oavsett vad människan företar sig, så leder handlingen eller beteendet till att livsmiljön förändras för den själv och andra. Ibland är denna förändring negativ.

Miljö- och hälsoskydd arbetar för att hjälpa de människor som avser att företa sig något, att göra rätt och ha livsmiljön i åtanke när de skrider till verket. De som av misstag gör fel ska hjälpas tillrätta och i görligaste mån också

hjälpas att återställa det som lidit skada. De som medvetet gör fel för sin egen vinnings skull eller av ren lättja ska identifieras och krävas förändring av.

Så resonerar alla kommuner.

Eftersom alla kommuner resonerar på ungefär samma sätt och då livsmiljö inte känner av några kommungränser kan man skapa en gemensam kunskapsbank att rådfråga vid tveksamheter om vad som är rätt eller fel. Denna kunskapsbank är våra lagar, förordningar, råd och praxis.

Man kan också ange en viljeriktning för hur livsmiljön skulle kunna förändras till det bättre. Detta har också gjorts från centralt håll för hela Sverige. Man har tecknat ner så kallade miljömål, som ska uppfyllas inom en viss tid. Dessa miljömål har sedan beskrivits mera i detalj av länsstyrelserna i regionala mål. Kommunerna har i sin tur tecknat ner miljömål där man ytterligare gått in på detaljer. Man har till exempel angett att en vik av en sjö ska bli så och så mycket bättre om så och så många år.

Med uppsatta mål har man något att sträva mot. Tyvärr är det inte alltid lätt att veta hur man ska gå tillväga för att uppnå målen. De är ofta väldigt tydliga, men vägen dit är i gengäld ofta mycket diffus. Ännu besvärligare blir det förstas när till och med målen är diffusa.

När morfar och jag var i skogen fanns inga miljömål. Hans generation hade inte förståelsen för naturens skörhet, så det var inte det han lärde mig i skogen 1970. Min generation lärde sig det senare och för de som växer upp idag med sina morfäder är det en självklarhet. Det har hänt mycket på de 45 år som gått. Mycket mer än på hundratals år före det. Det hade väl inte kunnat gå på något annat sätt egentligen som en följd av industrialisering och urbanisering.

Mitt yrkesliv handlar fortfarande om miljö- och hälsoskydd och jag ser numera till att länets alla inspektörer får träffas i olika sammanhang. Jag är inte ute bland kommuninnevånare i myndighetsrollen längre.

Nu är det också min tur att vara naturguide för min 13-årige son. Vi går i skogen ibland. Vi pratar bra där och det är behagligt att umgås gående i grönskan. Jag kan inte låta bli att tvinga ner honom på huk ibland för att titta på något vackert. Han uppskattar det och förhoppningsvis får han en känsla för de små tingen. Jag berättar hur saker och ting fungerar; lite fotosynses, diffusion, semipermeabla cellmembran, temperatur, entropi med mera. Jag tror han tycker det är fascinerande, och han kanske också får en djupare förståelse för naturen.

Miljömålen däremot ... De har vi aldrig pratat om, och det är inte säkert att vi kommer att göra det heller.